

Черкасах (2010), Хмельницькому (2011), Донецьку (2012), Житомирі (2017), Рівному (2019).

Як бачимо, Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» географічно охопили майже всі регіони України. Вони і нині продовжують свій поступальний рух.

КОНЦЕПЦІЯ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ (1994): СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВИЙ АНАЛІЗ

*Х. В. Середа, молодший науковий співробітник
відділу педагогічного джерелознавства та біографістики*

У процесі джерелознавчого дослідження проблеми реформування змісту загальної середньої освіти в Україні протягом 1991–2017 рр. виявлено документ Концепція інформатизації освіти (1994) (далі – Концепція). З’ясовано, що крізь призму джерелознавства аналізує цей документ історик освіти Л. Д. Березівська у статті «Журнал «Рідна школа» як джерело історії реформування загальної середньої освіти в Україні: концепції і проекти (1991–2002)», 2018 р. [1, с. 12]. У контексті інформатизації зміст загальної середньої освіти в Україні протягом доби її незалежності розглядають такі провідні вчені, як В. Ю. Биков, О. Ю. Буров, А. М. Гуржій та ін. у монографії «Розвиток теоретичних основ інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України», 2019 р.

З огляду на важливість цього документа, який став підґрунтям для подальшого розроблення теорії інформатизації освіти, схарактеризуємо історію створення, структуру, зміст та значення документа для розвитку загальної середньої освіти, зокрема для змісту базової середньої освіти.

У результаті джерелознавчого аналізу з’ясовано, що Концепція розроблялася протягом 1991–1993 рр., опубліковано її було в 1993 та 1994 роках. Авторами Концепції стали провідні українські вчені В. Ю. Биков, Я. І. Вовк, М. І. Жалдак, Н. В. Морзе, Ю. С. Рамський, І. І. Комісаров, М. Л. Смульсон, Ю. І. Машбиць, В. І. Луговий, О. І. Ляшенко, В. Д. Руденко, А. Г. Олійник, А. Ю. Пилипчук [2, с. 26].

Встановлено, що структура концепції включає такі компоненти: мета інформатизації освіти; теоретико-методологічні основи концепції; основні тенденції інформатизації освіти; нові інформаційні технології навчання; педагогічні кадри; психолого-педагогічні проблеми інформатизації освіти; інформатизація управління освітою; ресурсне забезпечення і управління процесом інформатизації освіти [3, с. 31].

За цією Концепцією, метою інформатизації освіти є підготовка людини до повноцінного життя в інформатизованому суспільстві, а основними завданнями її визначено: формування інформаційної культури людини; забезпечення розвитку особистісних якостей людини, розкриття її творчого потенціалу, підвищення ефективності навчально-виховного процесу на основі впровадження нових інформаційних технологій навчання, надання діяльності

творчого, дослідницького характеру; удосконалення управління освітою; інтенсифікація методичної роботи і наукових досліджень.

Відповідно до Концепції, серед основних тенденцій розвитку інформатизації освіти виокремлено такі: розширення сфери використання нових інформаційних технологій (НІТ) в освітньому процесі; перехід від епізодичного до систематичного використання НІТ; їх застосування для вивчення освітніх предметів, курсів; поява принципово нових засобів навчання; інтелектуалізація систем, що використовуються для навчання; використання НІТ у позакласній та позашкільній роботі; формування основ інформаційної культури під час вивчення освітніх предметів.

Отже, в результаті структурно-змістового аналізу Концепції інформатизації освіти (1994) встановлено, що вона стала тим документом, який започаткував нові системні підходи до осмислення необхідності зміни мети інформатизації освіти, забезпечення комплексного характеру інформатизації усіх рівнів освіти, зокрема й базового.

Подальшого вивчення потребують інші концепції інформатизації освіти, розроблені в незалежній Україні.

Список використаних джерел

1. Березівська Л. Д. Журнал «Рідна школа» як джерело історії реформування загальної середньої освіти в Україні: концепції і проекти (1991–2002). *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2018. Вип. 81, т. 1. С. 9–16. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711410/> (дата звернення: 11.11.2020).
2. Концепція інформатизації освіти / авт. кол.: В. Ю. Биков, Я. І. Вовк, М. І. Жалдак та ін. *Рідна шк.* 1994. № 11. С. 26–29.
3. Розвиток теоретичних основ інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України / В. Ю. Биков, О. Ю. Буров, А. М. Гуржій та ін. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 214 с.

ВСЕУКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ «ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ І СУЧАСНІСТЬ» У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ 90-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

Л. І. Страйгородська, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики

У ході виконання наукового дослідження «Педагогічна наука та освіта в особах, документах, бібліографії» досліджено й проаналізовано матеріали міжнародних і всеукраїнських педагогічних читань, присвячених В. О. Сухомлинському, які проводилися упродовж 1993–1998 рр.

З'ясовано, що у 90-х рр. минулого століття у зв'язку з кардинальними змінами в суспільстві, зокрема в освітньому просторі, зумовленими проголошенням незалежності України, зростає увага до творчої спадщини видатних попередників, серед яких і Василь Сухомлинський. Завдяки цьому з'явилося чимало публікацій, присвячених спадщині педагога.

Розкрито вагому роль започаткованих у 1993 році Всеукраїнських педагогічних читань «В. О. Сухомлинський у діалозі з сучасністю». Вперше здійснено структурно-змістовий аналіз наукових праць, опублікованих у